

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, szombat 1912 május 18.

110. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház 1 em.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A délszláv szolidaritás.

A zágrábi királyi biztosság s a horvátországi közállapotok szigorúbb ellenőrzése rendszerének hatását most a délszláv szolidaritás tükrében szemléltethetjük. A csehek fellépése az agyongyőrt horvát testvérek és a magyar zsarnokság miatt szalmaláncnak bizonyult. A csehek érdekköréből kiciek a délszláv szolidaritás. Inkább haza, Dalmáciába és Isztriába, valamint Laibachba, Belgrádba helyezik át a horvát képviselők az agitációt. Szerajevóba már nem mernek menni, előre is látván a kudarcot és visszautasítást.

A derék bosnyákok megelégtették a horvátokkal való szolidaritást, látván, hogy közös céljuk nincs. Sőt céljaik és törekvéseik vonalait több ponton keresztezik egymást. Boszniában és Hercegovinában mindinkább kialakult a közfelfogás, hogy az annektált tartományok önálló, önkormányzati szervezetének békés fejlesztése felel meg legjobban a két tartomány érdekeinek. Egyaránt ellenzik tehát a bosnyákok a beolvasztás politikáját, akár azon módon történne meg, hogy a két tartomány egyenlőképpen felosztatnék Ausztria és Magyarország között és a két állami területébe bekebelezetnék, akár pedig akként, hogy Bosznia egy nagyobb délszláv nép és területtömb részesévé tétenék és egy új állami egységnek, a trializmusnak részét alkotná. Bosznia és Hercegovina önállóságot és önkormányzatot

kíván és követel. Ebben a tekintetben pedig sem Budapesten nincs akadály. Szerajevó pedig nem gravitál sem Zágráb, sem Trieszt, sem Laibach felé, ahol a trialisztikus, délszláv politika fészkei és agitációs központjai vannak.

Tulajdonképpen ez a trialisztikus irányzat Ausztriából csapott hozzánk a mi délszláv-jaink, a horvátok és szerbek közé. A Nagyhorvátország ábrándja már régi keletű ugyan Horvátországban és vesszőparipája volt a horvát túlzó politikusoknak, ámde ők Zágráb székhellyel akarták egyesíteni a déli szlávokat, vagyis egy délszláv katolikus államot akartak létrehozni, a már meglévő görög keleti szerb (Szerbia és Montenegró) államok mellett. Ez volt a Strossmayer-féle nagyhorvát politika célja. Ezért kérték a horvát püspökök és papok minél több horvát nyelvi kedvezményeket a latin liturgikus nyelv rovására a horvát területen. Kaptak is annyit, hogy azóta már vissza is kellett vonni egy egész sorozatot, mert Rómában a kedvezményekkel szemben semmi sikert sem láttak a katholicizmus javára. Ellenben azt látták, hogy nemzetiségi agitációs célra, egy külön horvát nemzetiségi egyház kifejlesztésére használják fel az adott kedvezményeket, amelyeknek határait különben sehol sem tartották meg, azt tullepték, visszaéltek vele. Ennek folytán tavaly megjelent pápai rendelet a latin szertartású egyházban csak a régi, nyugatrómai keresztény csá-

szárság korabeli volt Illyria területére nézve engedte meg az ó-szláv liturgikus nyelv használatát a latin nyelv helyett. Ellenben a most élő, eleven horvát nyelv használatát eltiltotta. E miatt a zárai érsek össze is koccant Romával és lemondott állásáról. A katolikus délszláv állam kialakulási törekvése, a tulajdonképeni Strossmayer-politika tehát hamarosan záronyra jutott. A horvát klerikalizmus felhagyott a katolikus nagyhorvát propagandával.

A legújabbban fellépett trialisztikus délszláv törekvés a radikálisoktól, a liberálisoktól indult ki. Ezek felekezeti különbség nélkül akarják egyesíteni a déli szlávokat. Ez a felekezeti nélküli egyesülés jelszava hozta össze egy szervezetbe a horvátokat és szerbeket. A szerbhorvát politikai koalíció létesítése csakis a horvátok katolikus felekezeti jellegének elhagyása árán történhetett. Ezért tettek engedményeket a horvátok a szerb Cyrill-féle írásnak, mely Cyrill-féle írásjegyeket a latin betűkkel egyenjogusították. Eddig erről a katolikus horvátok hallani sem akartak.

A szerb-horvát koalíció ilyen amabilis konfuziót hozott létre, holott a szerbeket a horvátok ellen, vagy a horvátokat a szerbek ellen szokták kijátszani a politikai téren. A nagyhorvát politika katolikus és klerikális politikát jelentett. A felekezeten kívüli trialisztikus politikával, a felekezeten kívüli délszláv egyesüléssel szemben azonban a Stadler-féle bosnyák párt is elnémult. Nem agitál a javá-

„A Tengerpart“ tárcája.

Jó tettért jót várj.

A sima aszfalton, hol a lépések is puhábban siklanak, ismerkedtem meg Auréliával. A kis fiával állt egy diszműkereskedés kirakata előtt és nézte, mint gyulad ki és mint hunyik el a porcellánmacska szeme, amelyet izzólámpa világított.

Minthogy a kis fiu nem tágitott a csebecbecsék mellől, hosszás és szakértően szemügyre vehettem az anyját. Sötét trottéur-ruha volt rajta, egyszerű, szinte leányos kalap és rókíróan sárga félcipő. Valami volt a ruházódásában azoknak a nőknek az eleganciájából, akiknek telik a legegyszerűbb, de viszont legkifogástalanabb és legdrágább angol ruhára.

De ha közelebből megnézte az ember, észrevehette, hogy a ruhája szabása, ahogy az asszonyok mondanák, igen olcsó konyhából került ki, a kalapja és cipője pedig bazarholmi volt. Valami szemérmes és titkolt szegénység sóhajtott ki egész lényéből.

A kis fia azonban úgy volt öltözve, mint azok a kis dauphinek, akiket a nevelőjük kísért végig az Andrassy-uton és egyéb sétautcákon.

Nem egészen önzetlenül vettem fel rólok ezt a „latletetet“. Az asszony észrevette, hogy figyelem és kalapja alól rám kacsinított. Nem épp kihívóan, de sokat ígérően. Kedves, egyszerű mosolya volt, amelytől kitagyogott sima, gömbölyű álla. A szemében

az a nedves tűz lobogott, amelyről az ember szeretné megállapítani, hogy könyeken keresztül forralt izzó szenvedélyt rejteget.

Aurélia leejtette a zsebkendőjét. Én udvariasan fölemeltem. A kis fia, akit Dzsekknek hívtak, rám mosolygott. Így ismerkedtünk meg.

Dzsekk minden kirakat előtt hosszasan megállt. Az asszony eleinte nem felelt a közeledésemre, csak mosolygott és a fiához szólt:

— Milyen rossz vagy ma, Dzsekk!

Én szeliden szóltam:

— Okos gyermeknek látszik ez a Dzsekk. Minden okos gyermek kíváncsi természetű.

Aurélia hálásan rám emelte a szemét, de feddőleg szólt:

— Kérem, uram, ne dicsérje, mert akkor igazán nem bírok majd vele.

Átszellemült az arca, amikor a fiáról beszélt. A majomnyák szeretete ült ki a szemébe, amikor végigtekintett a fia hosszú, szőke haján, amely apródszerűen volt vágva, mint az előkelő gyermekeké.

— Minden boldogságom ez a fiu — sóhajtott Aurélia, amikor Dzsekk egy percre eltűnt mellőle.

Ezzel ugyszólván kezembe adta az ostromolt vár kulcsát. Én, aki egy kis öleb becézése révén jutottam egy nagyon szigorú erkölcsű asszony kezébe, nyomban Aurélia anyai szívét fogtam keresztűz alá. Rousseau az „Emil“-jében nem tud annyira egyszerű dolgot mondani a gyermekek lelkeről, mint

ahány bakkal elhalmoztam Dzsekk szépségét, okosságát.

Mire Dzsekk már alaposan ráunt a kirakatokra én ugyszólván szoroson az asszony mellé simultam.

— És a férje? — kérdeztem, mikor Dzsekk nem figyelt ránk.

Aurélia némán nevetett, jelentősen. Végre mégis mondott róla néhány szót.

— Sokat utazik.

Közben egy játékkereskedés elé értünk és Dzsekk, aki már belefáradt a kirakatinézésbe, megint fölvilányozódott és apróra tanulmányozni kezdte a játékokat. Különösen egy apró automobil ragadta meg a figyelmét, amely izekig utánozta a torpedó-alaku turagépeket. A gyermek szeme lázban égett, az orcája kipirosodott és fohászszerűen rebegte:

— Jaj be szeretném ezt!

A következő percben beléptem a boltba, rövid alkuval megvettem a drága rátékszt és hoztam ki Dzsekknek. A fiu táncolni kezdett örömeiben, a nyakamba ugrott, összevissza csókolt. Aztán egyetértően összemosolygott az édesanyjával.

— Mit fogunk mondani a papának? — kérdezte okos, öreges arccal.

— Semmit — szólt boszusan az asszony. Aztán rám mosolygott, de úgy, mintha kérdezné: ugy-e milyen okos ez a fiu?

Hat hónapig tartott az ismeretsgünk. Ez alatt az idő alatt megtakarított tőkém felét játékszerekre és a gyermeki szív egyéb ilyen apró örömeire költöttem el. A vagyonom má-

ra. Ez nagyon érthető, mert a szerajevói Stadler érsek Strossmayernek nemcsak tanítványa, hanem egyenesen kreatúrája volt. Egy katolikus délszláv állam alakításának kilátásai a nagy trialisztikus keretben különben is lehetetlennek bizonyultak.

Érdekes, hogy a laibachi érseki egyházmegye hivatalosan tartózkodik a liberálisok és radikálisok által támasztott trialisztikus mozgalomtól, csupán egy kanonik állott a laibachi trialisták közzé, azzal a jelszóval, hogy ha ezen népszerű mozgalomtól a klérus távol tartja magát bármely okból, úgy egy szép napon a nép, mely a felekezeten kívüli délszláv szolidaritással tart, esetleg ellene fordul a klérusnak. A szlovén papság azonban nem is annyira a délszláv trialista törekvésekért, hanem a szláv név elvért küzd. A szlovén nyelv részére követel tért és érvényesítést az iskolában és a közigazgatás, a törvénykezés, a közélet terén. Ezzel akar népszerűséget szerezni, miután az állambontó, felekezeten kívüli délszláv szolidaritással nem mer egyenesen színt vallani.

A szlovén klérus volt eddig Laibachban, Isztriában, Krajnában az osztrák államegység, a császárság legerősebb támasza. A császári imperiális politika hirdetői voltak mindig a szlovén püspöki kar és a papság tagjai. Az osztrák imperiális politikát szolgálta volna a katolikus délszláv államalakulás is. Az osztrák nemzetiségi törekvések azonban centrifugális irányt vettek. Az egyesítő, összpontosító császári állammal szemben nyelvi, közigazgatási követelményekkel léptek fel. Nemzetiségi területekre kezdett szakadozni az egységes császári birodalom. Ezen törekvessel szemben népszerűtlen kezdett lenni a centralista klerikális politika. De a papság, mely aulikus, monarchikus természetű, így nem mert Bécsnek, a császárságnak, a németeknek nyílt hadat üzenni, nem mert a szláv szét húzó, államegységromboló törekvéseknek nyíltan az élére állani. A klérus passzív viselkedése folytán azonban felülkerekedtek azután a liberálisok és radikálisok s innét csapott át a felekezeten kívüli délszláv szolidaritás áramlata a magyar szent korona országának területére, Horvátországba, hol már a felekezeten kívüli szerb-horvát koalíciót mintegy készen, szer-

sodik fele szinte Dzsekkre uszott el. Dzsekk megtanult hegedülni, megtanult franciául, megtanult korcsolyázni, mindent az én pénzemen. Az igaz, hogy az esze úgy fogott, mint a tűz és a teste rugalmas, tanulékony volt, mint egy spártai fiú. Valóságos örömmel telt belé, hogy a fiunak elsőrendű nevelést adhattam a hat hónap alatt. Meg vagyok győződve, hogy egész életén át hasznát látja majd és biztos meggyőződése, hogy nagy ember lesz még valaha.

Mikor már minden pénzem elfogyott és ezt megvallottam Auréliának, érzékenyen megölelt, megcsókolt és a leghatározottabban megtiltotta, hogy valaha a háza küszöbét átlépjem és az utcán megismerjem.

Hat hónapi mennyország után ismét a földre jutottam, még pedig a sárga, csunya földre és állás után kellett néznie, hogy legyen miből megélnem.

Sok mindenféle megpróbálkoztam, voltam vidéken is, de sehol sem volt szerencsém, sehol sem volt maradásom. Egyre nagyobb nyomoruságba jutottam és végre rá kellett fanyalodnom arra, amitől a letört uri emberek leginkább iróznak, a munkára. A jobb időkben, mikor még pénzem volt, kedvtelésből megtanultam gépet vezetni. Ettől csak egy lépés volt odáig, hogy hivatásos kenyérkereső soffitör legyek.

Mindjárt az első gazdám igen kedves, jószívű ember volt, egy bankigazgató, akinek fiatalos külsejéről nem igen lehetett leolvasni, hogy már hatvanadik éve felé van. Az igazgató megbecsülte bennem a tanult, művelt embert, aki már jobb napokat is látott. A feleségét pedig azzal nyertem meg, hogy jó

vezve találta Horvátországban a trialistapolitika részére. Ugyan képzelhető lett volna-e ez előtt csak tíz évvel, hogy horvát diákok Belgrádban tüntessenek a szerb király előtt a Habsburgok és Bécs ellen? És tüntessenek a Jelliasich délszláv katolikus osztrák Imperiális politika ellen. A mai horvát elszakadási törekvések céljai egészen újak. Dinasztia-, állam- és monarchiaellenesek.

A trialisztikus törekvéseknek végzetes fejlődéséből azután okulhatnak Bécsben. Láthatják, hogy a monarchia sulyának, tekintélyének súlyosztására vezet minden délszláv izgatás elősegítése, még ha azt a magyarok ellen akarják is mozgósítani, még ha azzal csak a magyaroknak akarnak is ártani!

Prodam Guidó balesete.

Repülőgép a tenger fenekén.

Ezer meg ezer főnyi tömeg éljenzése reszkettette meg a levegőt, amikor Prodam Guidó tegnap délután 5 óra 5 perckor elindult repülőgéppel a Monte Maggiore felé, hogy haláltmgvető bátorsággal s a leghihetlenebb nyugodtsággal vivja meg nagy harcát az elemekkel. A harcban Prodam Guidó lett a győztes, de a rettenetes küzdelemben fel kellett áldoznia nagyértékű gépét, amely a tenger fenekére került. Prodam jelentéktelen karcó-lásokkal került vissza a harcból a repülőterre, ahol az üdvözlők sorában első voltak gróf Wickenburg István v. b. t. t. kormányzó, dr. Vio Ferenc polgármester és Chmelarz ellentengernagy, akik nagy érdeklődéssel nézték végig Prodam Guidó kísérletét.

Az időjárás.

Reggel haragos, sötét felhők terpeszkedtek az égen. Csendes szellő fújdogált s a kedvezőtlen idő már előre jelezte a repülésre való vállalkozás veszedelmét. A délelőtti órákban már kissé több reményt kellett az idő. A felhők eloszlottak, a napsugarak előtörttek, délfelé azonban ismét beborult. Délután megjavult kissé az ég képe, de a szél erősödött.

Népvándorlás a repülőterre.

A Pioppin ugyanaz volt a kép tegnap mint vasárnap. A közönség ezrei igyekeztek ki

szívvel voltam a gyermekei iránt. Egy tizenöt éves fiúcska és egy tizenhárom éves leányka tette boldoggá a direktor családi életét.

A sors mindig megfizeti az embernek azt, amivel tartozik. A Dzsekk kiművelése körül szerzett érdemeimért bőségesen meg voltam jutalmazva, mert a gyermekek szerettek engem és csak velem akartak kirándulni a Hűvösvölgybe, Zugligetbe. Jóformán a családhoz tartoztam már. És gyermekeim keresztül az igazgatóné is megszeretett engem. Nem úgy bánt velem, ahogy fizetett alkalmazottal szokás, hanem néha úgy éreztem magam a kormánykerék mellett, mintha a magam ura volnék, nemcsak az automobil tulajdonosa, hanem — az asszonyé is.

Az igazgatóné azok közé az érdekes asszonyok közé tartozott, akiknek a fiatalosága már lejárt, mint egy kegyetlen váltóé, de a melyet még mindentéle ravasz uton-módon proiongált. Nekem tetszett az ifjusághoz való ez a mak cs és bátor ragaszkodása. És az igazgatóné szívesen meghallgatott.

Megvallom, gyakran furdalt a lelkiismeret, hogy hálátlan vagyok a jó gazdám szemben és nem viselkedem gentlemanlike. De az élet megtanított rá, hogy a gavallérsághoz sok pénz kell és az nekem nem volt. Különbösen is az igazgató, aki talán sejtett is valamit, nem nagyon törődött a dologgal, szinte úgy vettem észre, hogy gavallérsághoz sok pénz kell és az nekem nem volt. Különbösen is az igazgató, aki talán sejtett is valamit, nem nagyon törődött a dologgal, szinte úgy vettem észre, hogy gavallérsághoz sok pénz kell és az nekem nem volt. Ez végképp megnyugtató.

Csak egyszer ijedtem meg nagyon az igazgatótól, amikor titokzatosan félrehívott és azt kérdezte tőlem:

— Lehet-e a maga titoktartásában bizni?

Pioppi felé már a kora délutáni órákban. A villamosok valósággal roskadtak a heringek módjára összepréselt közönség terhe alatt s ha megduplázták volna a villamos kocscikat, ez is kevés lett volna a tengernyi ember elszállítására. Sokan cselhez folyamodtak s a város felé haladó üres villamosokba ültek, úgy jöttek azután vissza Pioppi felé. Aki pedig sehogysem tudott a villamosra jutni, vagy gyalog, vagy bérkocsin ment ki az érdekességet ígérő repüléshez. A tengeren a sikkal szemben a kiránduló hajók álltak fel.

Előkészületek a repülésre.

A repülés előtt a budapesti pénzügyi tisztviselők football klubja és a Törekvés Fümei Sportegyesület footballcsapata akartak mérkőzni. Minthogy azonban minden minden időváltozástól lehetett tartani s a legalkalmasabb időpontot kellett a repülésre kiválasztani, a football mérkőzés a felszállás előtt elmaradt.

Közben erősödött a szél is. A tenger felett uralkodó erős széláramlatok erősségét a gőzösök feszesen lobogó zászlói jelezték, a tenger pedig erősen hullámzott. Prodam a légnomást és a szél erősségét mérte. Várni kellett. Egy óra telt el így, kíváncsi és feszült várakozásban, mire öt óra felé elővonták a repülőgépet. Farokrészét lekötötték, Prodam beleült és a motort működésre igazította. Azonban többszörös csavarlendítések után sem indult meg a motor. Végre működni kezdett. Egyenletes, tiszta kattogással dolgozott s 120—130 kilogrammot húzott. A repülőgépet ezután a tér keleti sarkára tolták.

Prodam-repül.

Rövidesen megindították a motort s fél percnél működés után Prodam jelt adott az indulásra. A gépet eleresztették. Prodam mosolygó arccal tartotta a kormánykereket s a remek monoplán rövid nekifutás után felemelkedett a levegőbe. Elrepült a torpedógyár felett s ingás nélküli, szép, biztos repüléssel egyenesen a Monte Maggiore felé tartott. Kéthárom percig gyönyörködhattunk ebben a szabályos, tökéletes, nyílszerű repülésben s amint a gép emelkedett, ugylátszott mintha megjelent volna a Monte Maggiore felett.

— A Monte Maggiore felett repül — találgatták a közönség soraiban, pedig még messze volt tőle, csak a látás nézőszöge okozott optikai csalódást. Az aeroplán sülyedt, majd lassan elmosódiak körvonalai a Monte Maggiore szűrületi árnyában. Nem láttuk többé a gépet. Eltelt egy jó negyedóra s Prodam repülő-

— Igenis, igazgató ur — feleltem elsápadva.

— Akkor holnap délben menjen az autóval az elé a ház elé, amelynek címét megadom. De ne szóljon senkinek a világon a dologról.

Zsebre tettem a ház címét és másnap délben pontosan megjelentem előtte a géppel. Nem kellett sokáig várnom. A kapuból maga az igazgató lépett ki, de hátraszólt:

— Jöhetsz, kis fiam.

A másik pillanatban egy matróruhás csinosan, gonddal öltöztetett fiúcska lépett ki... Dzsekk volt.

Hirtelen elfordítottam az arcom, hogy meg ne ismerjen. Az igazgató Dzsekkal beszélt az autóba és nekem kiadta a parancsot: — A Hűvösvölgybe!

Nem szóltam semmit, megindítottam a gépet és mentem, ahová parancsolták. Csak egy pillanatra álltam meg, hogy fölvegyem a az autószemüvegemet, hogy fölismerhetetlen legyek. A hűvösvölgyi kirándulás után szépen hazaviitem Dzsekket, aki az egész uton nem ismert rám.

Végül is azonban válopör lett a dologból. Az igazgatóné elvált az igazgatótól és magával vitte gazdag hozományát és két gyermekét. Mikor válopöre befejeződött, feleségül jött hozzám és ezzel kirántott méltatlan helyzetemből. De Dzsekk sem járt rosszul. Olyan apához jutott a direktorban, aki igazi autót vásárolt neki. És szeretném, ha minden történet a földön ilyen jól végződne.

Szini Gyula.

gépe még mindig nem tűnt fel. Csak néhány nagymadár keringett a hegyek felett s ezekben mindenki Prodam aeroplánját vélte felfedezni. De akkor már aggódni is kezdtek Prodam sorsa felől.

— Vagy a tengerbe esett, vagy a Monte Maggiore egyik erdejébe zuhant le — mondogatták néhányan, míg mások azzal nyugtatták magukat, hogy az aviatikus talán Mattuglie felé repült és meglepetésszerűen akar a Quarneró valamelyik oldalán megjelenni. Mások szerint valószínűleg Triesztbe repült. Már félóra telt el ideges feszült várakozásban s mindenki nyugtalanodni kezdett. Horváth Ernő tanár és Fekete hadnagy, Prodam tanítványa automobilba szálltak és teljes erővel vitte őket a gépkocsi Abbázia felé. Eközben a látcsöveken át észrevehető volt, hogy a haditengerészeti mentésre kirendelt torpedója Lovrana felől jön visszafelé s ez némi megnyugvást keltett.

Prodam a torpedóhajón.

A merész bátorságu aviatikus a torpedóhajón volt. Messziről integetett s a parton állók hamar észrevették. Most már egészen bizonyossá lett, hogy az aviatikust a tengerből húzták ki. A torpedóhajó a torpedógyár közelébe jutott s csónakot eresztett le a vízbe. Benne Prodam gubbaszkodott kopott tiszti köpenyegben. Arcát több helyen fekete angoltapasz takarta be. Amint alakja feltűnt, zugó taps és éljenzés fogadta. Mindenki örült Prodam szerencsés megmenekülésének. A parton álló kis csoport vállaira vette a partra lépő aviatikust s a rendőrök nem tudták feltartóztatni a közönséget, amely áttörte a repülőter korlátját és hatalmas gyűrűt gyanánt vette körül a szerencsésen megmenekült aviatikust.

A repülés jutalma.

Wickenburg István gróf lejött páholyából s átnyújtotta az aviatikusnak az ezüst babérokoszorúval díszített magyar zászlót, melyet Prodam magára akasztott. Folytonosan megmegújuló, valóságos orkányszerű taps és éljenzés fogadta Prodamot, akinek orrán a horzsolást tapasz fedte, bal szeme alja és felső ajaka pedig fel volt dagadva. Mosolyogva nézte a körülötte hullámzó tömeget. A kormányzói páholy alatt levő sátorban az aviatikus levette a kopott tiszti zubbonyt és átlöltözködött.

Prodam nyilatkozata.

Az újságírók tüstént megostromolták kérdéseikkel Prodamot, aki szívesen mesélte el az izgalmas repülés részleteit.

— Abbáziaig minden jól ment — mondotta. — De minél magasabbra emelkedtem, annál erősebb szélrohamok fogadtak. A szél erőssége mintegy 10—15 méteres volt. Erős vagyok, de az elem erősebb volt nálam. Nem bírtam a gauchissementet kezelni s a szárnyakat a szél igen erősen nyomta. 700—800 méter magasságban repültem és ekkor megrepedt a motor egyik cilindere, kettévált és belezuhant a tengerbe. Most már feladtam minden reményt. Gépem hirtelen lesúlyedt és 150 méter magasságban voltam Abbazia felett. Ekkor siklórepüléssel a tengerbe ereszkedtem. A siklórepülés azonban tulságosan meredek volt, mert amint a gép orra a tengert érintette, felfordult. Felső testemmel én is előre buktam s a drótok ekkor sebesítették meg az arcomat. Egy pillanatra mulva aztán fejesugrással a vízbe ugrottam. Lovrana közelében egy kilométernyire értem el a tengert, ahol két vitorlás volt a közelben. Ezek legénysége észrevette zuhanásomat s felém haladtak. Úszva tettem meg 80—90 métert, míg a halászok felvettek Gépem eltűnt a tengerben. Röviddel utóbb értem jött a torpedó. Az arcom vérzett, mert az esésnél az egyik kifeszített huzalban megvágtam. Repülésem összesen husz percig tartott.

Levelek a tengerben.

Prodam Guido levelet is vitt magával, mely fiumei színekkel volt átkötve s több üdvözlöt tartalmazott. Abbaziában le akarta dobni ezeket, de a borítékok a tengerbe estek. Így hát a vicenzai football-klubnak, a milánói „Gazzetta dello Sport“-nak, a M. T. K. elnökének, a fővárosi „Sport Hirlap“-nak és gróf Wickenburg István v. b. t. t. kormányzó-nak, szánt üdvözlöket a tenger nyelte el.

A vidám aviatikus.

Nemsokára visszaértek a repülőterre Horváth Ernő és Fekete hadnagy, akik Abbaziában megtudták Prodam balesetét. A Casino des Etrangersből látták a repülőgépet, amint nyilsebesen elrepült Lovrana felé, azután eltűnt.

Prodam dacára az izgalmas, csaknem tragikus végű balesetnek, igen jókedvű volt. Öltözködés közben mosolyogva társalgott hozzátartozóival, majd nótára gyujtott: „Che bella cosa una giornata al sole!“ Pedig csakugyan nem valami szép napja volt. A gépet sajnálta, nem önmagát...

Football-match.

A közönség egy része Prodam visszatérte után még végignézte a pénzügyi tisztviselők és a Törökvis Sportegylet csapatainak mérkőzését, amely 2—1 arányban végződött a fiumei csapat javára.

Prodam megmentői.

A tengerészeti hatóságon ma reggel megjelent De Ambrosio bárkatulajdonos, a „Reggina R.“ vitorlás parancsnoka a „Ciclista“ vitorlás tulajdonosával együtt. Előadták, hogy leici és Punta Kolovar között halásztak, amikor észrevették, hogy a tenger felé egy repülőgép ereszkedik s a repülőgép utasa integet feljűk. Sejtették, hogy baj van s ezért bárkát tettek a vízre. A repülőgép néhány pillanattal utóbb a tengerbe esett. Látták, amint az aviatikus igyekszik a vízen maradni, majd csónakjuk felé uszott. Felvették a csónakba s ekkor tudták meg, hogy a szerencsétlenül járt aviatikus Prodam Guidó. Kérdést intéztek a révhivatalhoz, aziránt, hogy az életmentésért szokásos kitüntetést megkapják-e?

UJDONSÁGOK.

— A kormányzó a király előtt.

Gróf Wickenburg István kormányzó vasárnap reggel Bécsbe utazik s már hétfőn valószínűleg kihallgatáson jelenik meg öfelsége előtt. A kormányzó ez alkalommal fogja letenni a király kezébe a valóságos belső titkos tanácsosi esküt.

— Tisza Kálmán gróf Cirkvenicán.

Gróf Tisza Kálmán országgyűlési képviselő családjával többheti tartózkodásra Cirkvenicába érkezett s a Miramar szállodában szállt meg.

— Prodam Guido a kormányzónál.

Ma délelőtt Prodam Guidot a kormányzói palotában gróf Wickenburg István v. b. t. t., kormányzó kihallgatáson fogadta. Prodam arra kérte a kormányzót, hogy a Lovrana közelében elmerült repülőgépét, amelynek értéke körülbelül 12.000 korona, a tengerészeti hatóság gözdarujával emeltesse ki a tengerből. Gróf Wickenburg István nagyon szívesen, hosszan elbeszélgetett az aviatikussal s megígérte neki, hogy ha csak lehet megpróbálja az elmerült gépet kimentetni.

A Casino des Etrangers rendelkezésére bocsátotta Prodamnak az 1000 koronás díjat, amelyet részére kitűzött.

— A Jellasichek ünnepe. A Jellasichegyalozred tegnap délelőtti ünnepélyt tartott a Predil és Malborghet melletti csata emlékére.

1809-ben a két község közelében a mostani Jellasichek elődeinek maroknyi csapata hősiességgel megvédte az osztrák határt a franciák ellen, kiknek tulnyomó ereje alatt a kis csapat hősiességgel elesett. Tegnap délelőtti 8 órakor kezdődött az ünnepély, melynek alkalmával az új kaszárnyát is felavatták. A helyőrség tisztjei részére azután diszebédet, a legénységek részére pedig szórakoztató játékokat rendeztek.

— Letartóztatott ügyvéd. Dr. Mazuranics Milutin susáki ügyvéd lakásán tegnapelőtti délután két órakor megjelent egy susáki rendőr és felkérte, hogy kövesse a rendőrségre. Az ügyvéd elment a rendőrrel a község házára, ahol Zmajics báró kerületi főnök közölte vele, hogy az ogulini vizsgálóbíró rendelkezésére kísértették be. Az ügyvédet egy cellába zárták, ahol délután fél ötig fogva tartották. Akkor megérkezett a Susákon tartózkodó ogulini vizsgálóbíró, aki az ügyvédet kihallgatás után szabadonbocsátotta. Ezek az intézkedések összefüggésben vannak a „Novi List“ minapi számában megjelent közleménnyel, amelyben éles támadást intéztek a novi-i polgármester ellen. A cikk írójának Mazuranicsot tartották, s ezért hallgatták ki.

— Az örült férj rémtette. Tegnap délelőtti éles sikoltások és segélykiáltások voltak hallhatóak a Piazza del Municipio 2. számú házában. A központi rendőrséggel szomszédos házba két rendőr sietett, akiket azzal fogadtak a házbeliel, hogy egy férj megölte a feleségét. A két rendőr behatolt a lakásba, ahol a gyilkos férjet megragadták s elkísérték a rendőrségre. A lakásban egy szép fiatal asszony feküdt holtan. A keble vértelt s mellette tízenkét centiméter hosszú vadászkecs feküdt. A mentőállomásról két mentő sietett a lakásba, hogy ha még lehet, segílyt nyújtsanak, de a fiatal asszony néhány pillanattal mulva már meghalt. A rendőrségre kísért férjet azonnal kihallgatták s mindjárt feltűnt furcsa viselkedése. A rendőrorvos meg is állapította, hogy a gyilkos férj örült.

A tragédia Deleo Vince kádár családjában történt. Deleo 32 éves volt, a cserzőanyaggyárban dolgozott s boldogan élt szép fiatal feleségével, Laurellával, ki csak 21 éves volt. Deleo az utóbbi időben a kezdődő elmezavar jelei mutatkoztak. Az asszony semmitől sem tartott, tegnap azonban a máskor békés ember zsörtölődni kezdett, majd dühöngött és vadászkecs véve a kezébe az asszonyra rohant. Deleoné menekülni igyekezett, de a megörült ember elérte s a vadászkecsrel a mellébe szurt. A rendőrorvos megállapította, hogy a tör az asszony szíve alatt hatolt be s annak szerveit megsértette. A halál belső elvérzés következtében állott be. Az áldozat holttestét koporsóba zárták s a temető halottas házába szállították. A lakásban két gyermeket találtak. Az egyik négy éves leányka, a bölcsőben pedig hat hónapos leánycecsemő feküdt. Ezeket Deleo egyik barátja vette magához. Megállapították, hogy Deleo atyja és bátyja szintén mint elmebetegek haltak meg. A szánalomraméltó embert a városi kórház elmeosztályába vitték.

— Szegény szász király! A közbejött áldozócstörtők miatt legnagyobb sajnálatunkra csak ma nyugtathatjuk meg Fiume aggodalmaskodó népét, hogy a szász király a „Fiumei Estilap“ híradása dacára is él és a körülményekhez képest elég jól érzi magát. A világsajtó valóban méltán irigykedhetik az Estilap előkelő összeköttetéseire, mert csak ez lehetett az egyedüli oka annak, hogy e lap a szász király halálhírével a földkerekség minden sajtótermékét talán évtizedekkel megelőzte. A szász király bizonyára szintén nem előfizetője az Estilapnak, amelynek szerkesztője ugylátszik határozott animozitással viseltetik emiatt Szászország mindenkori uralkodója iránt. Az újságírás történetének feljegyzései szerint ő volt az, aki nagybecskereki lapjában évekkor ezelőtt nem akart tudomást venni az akkori szász király bécsi látogatásáról, ellenben tüntetően azt írta, hogy „Szász Károly ma délelőtti Bécsbe érkezett, az állomásnál diszszázad élén öfelsége

várta az ősz egyházfedeimet, aki ruganyos léptekkel elléptetett a diszszázad előtt s azután a királyi a Burgba hajtatott. Bármennyire megtisztelő volt is ez a fogadtatás, az öreg Szász Károly élete végéig sajnálta — hogy sohasem volt része benne. A szász király is megvigasztalódott a „Torontál” tendenciózus mellőzéseért, aminthogy bizonyosan utódja sem esik kétségbe az „Estilap” halálhíre miatt. Sőt talán örül is neki, mert ha igaz a közmondás, akkor az elparentált szász király sokáig fog élni. Talán tovább is, mint az a kitünően informált sajtótermék.

— **Lopás a vasuton.** *Macsvánszky József* zágrábi pénzügyigazgató tegnap slótt este bejelentette a rendőrségen, hogy Zágráb és Fiume között a vasuton eltűnt 920 koronát tartalmazó pénztárcája. A pénz eltűnését Zágrábtól nem messze vette észre. A fiumei rendőrség táviratot küldött a zágrábi rendőrségnek, amely megindította a nyomozást.

TŐZSDE.

	Május 15 zárlat	Mai árf. 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	838.75	836.—
Osztárk hitelrészvény	639.50	640.—
4%-os koronajáradék	89.40	89.40
Osztár-magy. államvasut	732.50	730.—
Jelzálogbank	470.—	468.—
Leszámitolóbank	544.—	541.—
Hazai Bank	303.—	302.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	664.—	662.—
Rimamurányi	757.75	761.—
Salgótarjáni	765.—	773.—
Közuti Vasut	776.—	772.—
Városi Villamos	417.—	414.—
Adria	518.—	—
Déli Vasut	107.—	—
Magyar Cukoripar	3230.—	—
Rizsgyár	4145.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza májusra	11.81	11.70
Buza októberre	11.33	11.29
Rozs októberre	9.59	9.47
Tengeri májusra	9.25	9.10
Tengeri júliusra	9.21	9.08
Tengeri augusztusra	9.21	9.13
Zab májusra	9.22	—
Zab októberre	9.24	—
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztárk hitelrészvény	642.50	641.—
Magyar hitelrészvény	839.50	838.25
Osztárk magyar államvasut	732.—	730.50
Alpesi	974.25	977.50
Déli Vasut	—	105.50
Skoda	740.—	740.—
Osztár. koronajár.	89.25	—

Fiumei és trieszti értékek:	Legutóbbi köte- sek átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	7000.—
Magyar Horvát Szabadhajózás	900.—
Orient tengerhajózási társ.	1120.—
„Indeficienter” tengerhajóz. társ.	90.—
Osztárk Lloyd	547.—
Stabilim. Tecnico	9800.—
Navigazione Libera Triest	544.—
Austro-Americana	269.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	305.—
Litorale Bank és Takaréksz. Susak	230.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Népbank	109.—
Magyar Olajgyár	213.—
Prodotti Chimici	8650.—
J. Horvát Takarékpénztár	5650.—
Ital. Forgalmi r. t.	2300.—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	1400.—
Spalato Portland Cement	313.50
T. Trieszti Rizsgyár	394.—
Riunione Adriatica	1017.—
Assicurazioni Generali	4100.—
	Nap. 958.—

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, május 17. A képviselőház mai ülésén *Návay Lajos* elnököl.

Az ülés megnyitása után meleg szavakkal elparentálja a hirtelen meghalt dán királyt, akinek elhunytá felett a ház részvételt fejezi ki a dán parlamentnek. Majd az elnök indítvá-

nyozza, hogy holnap, szombaton a Ház a véderőjavaslatot tárgyalja.

Apponyi Albert nem járul hozzá az elnöknek ahhoz az indítványához, hogy a Ház holnapi ülésén a véderő vita szerepeljen. Sokkal fontosabb javaslatok fekszenek a Ház asztalán és ezek között legsürgősebben meg kellene valósítani a vármegyei tisztviselők fizetésének rendezését. Reméli, hogy a miniszterelnök minapi nyilatkozata, — amely szerint két út van a válság megoldására — a megoldás egyik formája alatt nem az erőszakot érti. Az még nem elég, hogy a miniszterelnök visszautasította az osztárk miniszterelnököknek jogainkba való beavatkozását. Ez nem érdem és nem vivmány, különösen akkor, amikor Bécsben nem akceptálják a volt miniszterelnököknek és a most uralmon levő munkapártnak a póttartalékosok kérdésében kifejtett álláspontját. Ezzel nemcsak a munkapártot szégyenítették meg, hanem meggyalázták magát a magyar nemzetet is. Megmagyarázható, hogy ezt a kérdést a király is, meg a magyar képviselőház is másképp magyarázza, de ennek a magyarázatnak a mellékkörülményei olyanok, hogy minden önértetes magyar embernek az arcába kergetik a vért.

Ellensége a parlamenti obstrukciónak, de az adott helyzetben csak helyeseini lehet az ellenzék álláspontját, amely a véderő napirendre tűzése ellen felveszi a harcot. A véderő tárgyalása különben ettől eltekintve nem is opportunus dolog. Indítványozza, hogy ne tűzék napirendre. *Apponyi* után

Iusth szólalt fel és azt fejtegette, hogy óriási a különbség a képviselőház elnapolása előtti és a mostani helyzet között. A kormány választójogi javaslatát nem lehet komolyan venni, mert az csak karrikatúra annak a reformnak, amelyet a nemzet követel. A kormány javaslata a véderőreform tekintetében minden engedményt kizár, választójogi előterjesztései pedig reakciók és konzervatívok. Ez a javaslat sem nem komoly, sem nem opportunus, épen ezért pártja nevében már most bejelenti ellene a legélesebb parlamenti harcot. Egyebekben pedig csatlakozik *Apponyi Albert* indítványához.

Lukács László miniszterelnök áll fel ezután szólásra és azzal kezdi, hogy a magyar parlamenti viszonyok nagyon egészségtelenek. Ennek az egészségtelen viszonyoknak a jellemzésére elég annyit felhozni, hogy a kisebbség akarja vezetni a többséget, amely ha nem fogadja el a kisebbség kívánalmait, a legélesebb harccal áll szemben.

A miniszterelnök és a munkapárt elmentek az előzékenység legvégsőbb határáig, egész addig, ameddig elmenniök csak lehetséges volt. Azt azonban nem engedhetik meg, hogy a kisebbség diktáljon a hatalmas többségnek. *Iusth*nak a véderőjavaslat keresztülbocsátására vonatkozó ígéreteit nem lehetett komoly megállapodás alapjául venni, mert nem tudta meghatározni az időpontot, amelyben a véderőreform törvényerőre való emelkedését garantálhatja.

Majd *Apponyival* polemizál és sorra cáfolja az általa felhozottakat. Egyben annak a reményének ad kifejezést, hogy a Ház a szombati ülésen ismét a véderőjavaslatot veszi tárgyalás alá.

A Ház a miniszterelnök felszólalása után elfogadta az elnök előterjesztését, hogy a holnapi ülésén a véderőreform szerepeljen.

Ezután *Urmánczy Nándor* az erdélyi orkán pusztításait tette szóvá és arra kérte a belügyminisztert, hogy segíyezze a károsult népet.

Lukács László azonnal válaszolt és a legnagyobb készséggel ígerte meg a támogatást.

Urmánczy Nándor *Lukács* választát háti köszönettel vette tudomásul.

Az ülés végén kisorsolták a zsűrit *Hegedűs Loránd* összeférhetetlenségi ügyében. Ezzel az ülés véget ért.

Harc az obstrukció ellen.

BUDAPEST, május 17. A nemzeti munkapártban már nem hiszik, hogy a béke létrejöjjön. Elhatározták tehát, hogy az obstrukció ellen felveszik a parlamenti harcot. Mivel az obstrukcióval minél előbb végezni akarnak, már a szombati ülésen is a véderőreformot fogják tárgyalatni. Minthogy a *Iusth*-párttal nem lehet megegyezni, a kormánynak most már állania kell a harcot. A harcot gyors tempóban fogják vezetni, esetleg a képviselőház feloszlásával fogják végezni.

Andrássy álláspontja.

BUDAPEST, május 17. Ma délelőtt a képviselőház folyosóján *Désy Zoltán*, a *Kossuth*-párt alelnöke ezzel a kérdéssel fordult gróf *Andrássy Gyulához*:

— Kegyelmes uram miért szavaztál amellet, hogy a Ház holnapi ülésének napirendjén a véderőreform szerepeljen?

Andrássy válaszában így körvonalazta álláspontját:

— Azért szavaztam ellenetek, mert azt akartam, hogy kenyér-örésre kerüljön a sor. Meg szeretném már látni, hogy ki erősebb: a kormány-e vagy *Iusth*? Ha a mostani kormány nem elég erős, akkor jöjjön egy más kormány.

A vihar pusztításai.

S.-A.-UJHELY, máj. 17. A napok óta dühöngő vihar tegnap óriási károkat okozott. Nagyszőlős és Borona között egy vicinális vasutat söpört le a sinekről. A vasut, amely a mozdonyból és öt kocsiból állott este 8 órakor indult el Salánkáról s Dolhára igyekezett. A széllel nem tudott megküzdeni a motor eleje. A kocsik a töltésről lezuhantak a mélységbe s teljesen tönkrementek. Husz utas súlyosan megsebesült.

A szász trónörökös Zágrábban.

ZÁGRÁB, máj. 17. György szász trónörökös ma néhány napi tartózkodásra kísérelével ideérkezett.

„Margherita” mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Gaumont Journal 17 szám.

A mai kor legművészeibb mutatványai Párisban Bonnot rabló elfogatását remekül visszatükröző film.

Poker csodatétele.

Nagyszerű vigjáték.

COW-BOY IGÉRETE

A „Vitagraph Cy” cég igen nagyhatású drámája.

Calino az oroszán ketrecben.

Igen érdekfeszítő és neveltető.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

Bonavia szálló

Via Edm. Amicis. 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ösforrás sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Antiklerikális tüntetés.

PRÁGA, máj. 17. Nepomuki szent János tiszteletére a cseh nemzeti szocialisták fekete zászlók alatt vonultak a belvárosba és antiklerikális dalokat énekeltek. A rendőrség szétverte őket és nyolc tüntetőt letartóztatott.

Orosz tengerészek összeesküvése.

SZENTPÉTERVÁR, máj. 17. *Kronstadt* és *Helsingfors* hadikikötőkben titkos forradalmi szervezeteiket fedezték fel. Sok forradalmár letartóztatott, többek között olyanokat is akik *Essen* tengernagynak, a balti flotta parancsnokának és vezérkarának *Rossija* nevű zászlóshajóján szolgáltak.

Zita főhercegnő Csernoviczban.

CSERNPVITZ, május 17. *Károly Ferencz* herceg feleségével Zita főhercegnővel tegnap ideérkezett, hogy résztvegyen a főhercegnő védnöksége alatt álló mentőegyesület ünnepélyén. A fiatal párt óriási ovációk fogadták.

Vilmos császár és az orosz cár kitüntették

Zsolnai Vilmos

európai híres szolista, esténként teljes zenekarával az Imperial kávéházban hangversenyez.

Tulajdonos Linenberger S.

BUCCARI egyetlen modern szállója

„Jadran“ szálló

Kitünő étterem s kávéházzal. - Magyar konyha. - Legjobban ajánlható. **

Tulajd. Homolka Károly.

Hotel „Vinodol“

CIRKVENICA

Étterem. - - Kávéház - - Penzió.

A magyar vendégek legkedveltebb helye.

Lovrana legelőkelőbb helyisége

Caffé-Restaurant

„PRINCESSE“

a mólón.

Tisztelettel értesítjük a n. é községet, hogy a VIA GIUSEPPE PARRINI 6. sz. alatt lévő

fodrász termet

átadásunk folytán közösen vezetjük s minden szaktudásunkat és erőnket a t. vendégek kényelmének és igényeinek kielégítésére fogjuk fordítani.

Tisztelettel

Zárts János és Szerblyin István fodrászmesterek

Linocrusta és Linoleum Tapéták
Jerk és Schuschitz
Tapétaárúházában,

Wien IV. Gumpendorferstrasse 6. kaphatók.
Minták és költségvesések kívánatra díjmentesen.

KOLB ISTVÁN (ezelőtt Erdi) MAGYAR ÉTTERMEI
ABBZIA.

Magyar villásreggeli. Rendkívüli olcsó árak.
Állandóan frissen csapolt pilseni és kőbányai sör.
A szállóházban olcsó szobák, penzióval vagy anélkül.

Cirkvenica Klotild főhercegnő

szálló 1 percnnyire a kikötőtől.
Szobák 2.-- koronától feljebb.
!! Az étteremben olcsó árak. !!

NOVI Cirkvenica mellett, az Adria legszebb üdülőhelye.

„SAN MARINO SZÁLLÓ“

közvetlenül a tengerparton. Teljesen új, modernül berendezett szobák. Saját hideg és meleg tengeri fürdők. Telefon, távirás :: a házban. Pompás étkezés. ::

CIRKVENICA

Bellevue szálló és penzió

A legszebb fekvésben, a moloval szemben. Gyönyörű terrasz. * Kitünő konyha. :: Csupa tengerre nyíló szoba. ::

LOVRANA

Pensió Lukács

Elsőrendű családi otthon.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 korona
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 17 korona
elegendő, csak	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K-ért színtűgy felöltözövényt, turistalodent, selyemkangarút stb. gyári áron küld mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn

Minták ingyen és bérmentve

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövet-szükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Oriási választék. Mintái, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árúban.

GUTORI FÖLDES KELEMEN
aradi gyógyszerész által készített

Margit-Crème

legjobb arckenőcs mely 2-3 nap alatt ifjítja és szépíti az arcot.

Margit-Crème egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások, bőrártka (Mitesser) ráncok, kiütések stb. ellen.
Margit-Crème páratlan szer bőrpattanások, wimmerlik, arc-és kézvörösödés, napbarnítás ellen.
Margit-Crème bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve, ez rögtön felveszi és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy egy szeplővel, vagy májfoltokkal fedett arc 2-3 nap alatt fehérré lesz.
Margit-Crème teljesen ártalmatlan, nem zsíros, az arc nem lesz fényes, azért nappal is használható.

A Földes-féle Margit-Crème

ára: nagy tégely 2 korona, kis tégely 1 korona.

Margit-puder

fehér, rózsá vagy crème színben 1 kor. 20 fillér.

Margit-szappan

darabja 70 fillér.

Cakis akkor valódi, ha minden doboz gutori FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész Arad, felirattal és címerrel van ellátva.

Utánzatoktól óvakodjunk!

«Hungária» szálló és étterem

:: Fiume, Viale Deák. ::

izletes magyar és német konyha. Éjjeli 2 óráig nyitva. - Polgári árak. - Kitünő kiszolgálás. - Olcsó havi penzió. - - Jutányos és szigorúan tiszta nappali és hónapos szobák. - Szives pártfogást kér

Pusnik F.

A kuglizó szerdára és vasárnapra kiadó.

Az alkohol elleni küzdelemben

: a legjobban bevált szer a :

Marsner-féle pezsgó-limonádé bonbonokból

előállított, alkoholfmentes pezsgó-limonádé. Csak ezen védjeggyel valódi.

mellyel minden papirzacskó és minden pasztilla el van látva. Évi fogyasztás több mint 60 millió db. Egyedüli készítő: Első cseh keleti cukor és csokoládégyárak R. T. Königl. Weinberge, Wien VI., Theobaldgasse 4.

Ritűntetett angol női- és férfi szabó.

Legdivatosabb ruhákat gyorsan és kitűnően végzi. Javítás valamint ruhavasálás elfogadtatik.

Guczul András, Abbazia.

Ha egészségét félti „ADRIA“

savanyu vizet igyék, mely igen olcsó és kristálytisza. Baktériummentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénsavval telítve fertőző betegségek, étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél igen hasznos ital. Borral keverve, kellemes üdítő hatású.

Mindenhol kapható!

Töltőtelep **ABBAZIA** Friedrichshof.

ARBE.

Caffe Restaurant Bolkovic

Egyetlen kávéház, közvetlen a kikötőben.

Jó kávéházi italok.

Fagylalt. Jegeskávé.

Hartweg Testvérek

Fiume, Via Acquadotto 11. sz.

Első fiemei és tengerparti gőzruhafestő és vegytisztító intézet. Kifogástalanul fest és tisztít.

Ára 30 Kor.

Nincsen Önnek rendes háztartása, ha ECLIPSE dagasztógépe nincsen

3 perc alatt lehet vele bármilyen tésztát tökéletesen átdagasztani.

Minden vas- és edényüzletben kapható.

Bővebb felvilágosítást ad: The Eclipse Selling Company képviselője, Ecker Egon, Fiume Via del Fosso 9. szám

LOVRANA

„ADRIA“ KÁVÉHÁZ

Nagy strandterrace, gyönyörű tengeri kilátás. A legelőkelőbb társaságok találkozó helye. Abbaziából hajón és villamoson kellemes kirándulás.

Tulajdonos: **Glück Alfons**
a Quarnero kávéháznak sok éven át volt igazgatója.

BUCCARI BRIDIĆ I. KÁVÉHAZA

a kikötőben. Fagylalt, jegeskávé. Kávéházi italok. Különböző hirlapok.

Uzletáthelyezés.

Ertesitem a n. é. közönséget, hogy zongoratermemet Via Porto 5-ről áthelyeztem Corso 14. szám alá.

Figlio di G. Potosnjak

Zongorák a legelső gyárakból. Mérsékelt árak. Eladás készpénzre és részletre is. Kölcsönzongorák, zongoracsere és javítás.

ABBAZIA

CAPÉ WAGNER KÁVÉHÁZ.

Fényűzően berendezett kávéterem. Külön játék és biliárd szalonok. Tengerparti terras és kerthelyiség. Bel- és külföldi lapok nagy mennyiségben. Különlegességek és frissítők.

Számos látogatást kér **WAGNER RICHARD**, tulajdonos.

CRNKOVIC

Strand, szálló, étterem, kávéház és villa, Cirkvenica

Kitűnő hírű polgári ház. - A magyarok találkozó helye. - Kitűnő konyha és pince.

Többszörösen kitűntetve. Egész éven át nyitva.

A „Commercio“ kávéház

Piazza del Commercio 4

fényesen berendezve.

Ritűnő kávéházi italok.

Ejjel nyitva.

Számos látogatást kér **Marcetta Spirid.** kávé

Varieté-Hotel Susák.

Estéknként elsőrendű varieté-előadások.

Kezdeté féltíz órákor. Beléptidij 1 korona.

Restaurant Pilsen

VELENCE.

Elsőrangú étterem kerthelyiséggel a Szent Márk-tér közvetlen közelében. Német és francia konyha. Német étlapok. Valódi pilseni és müncheni sör.

Egy igen kellemes hangú, alig használt amerikai **gitar-citera** 30 darab kottával (aláírásható) tokkal, óriási felszereléssel **nagyon olcsón eladó.** Bővebbet Wagner a „Hangszer-kiadó“-nál országsszerte elismert legolcsóbb hangszerárúháza, Budapest, József-körút 15. (Saját műterem.) Hangszerekről fényképes fűárjegyzék ingyen. Magyar citerákban nagy választék! - Ne vásároljunk részletre!

„ADRIA“ szálló és étterem

Via Adamich 5. szám.

Telefonszám 482.

Kitűnő konyha. - Kőbányai polgári sör. - Elegáns vendégszobák, tengeri kilátással. - Jól elkészített tengeri halak.

Tulajdonos **Tranquillo de Negri.**

Lido-Venezia

MAISON VENIER

a „Hungária“ szálló mögött.

Szép tiszta butorozott szobák jutányos áron. 1 percnire a hajóállomástól és a nagy fürdőintézetől.

Villanyos világítás.

Cigányzene

van minden este a

„Mercur“ kávéházban

az indóházal szemben.

Egész éjjel nyitva. - Amerikai biliárd. - Figyelmes kiszolgálás.

Tulajdonos: **ZAGORC FERENC**

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart“ lapkiadó vállalat.

Pünkösöd előtt megnyílik

RICHTER FERENC

elsőrangú kész uri cipő és gyermek áruháza

Fiume, Corso 37. szám.

Többszörösen kitűntetve.

Uj börkereskedés

Vlašić Pavao

Fiume, Via Galileo Galilei 2. sz.

Bőrneműek és cipészkelekek rak-tára. Cipő felsőrész készítés.

Jutányos árak. Szolid kiszolgálás.

Nyomatott a „Mercur“ nyomdában Fiume.